

KTKP020 Kestävä kasvatus ja yhteiskunta Suuryhmä

- Aineenopettajakoulutus
- 10.3.2025
- Opetiimi

**”Opettajankoulutuksessa on pyrkimys
ymmärtää maailman ilmiöitä ja löytää
yhteyksiä niihin sekä ihmisenä että
opettajana.” Fornaciari, 2025**

**Koulutus on toivon ylläpitämistä ja toivon
liekin jakamista sukupolvelta toiselle**

**Ilman toivoa tulevaisuudesta koulutus
menettää merkityksensä(?)**

**”Luovuttamattomia asioita on kaksi. Elämän
edellytysten periksiantamaton vaaliminen ja
ihmisarvo pelkästään ihmiseksi syntymisen
perusteella. Kun näistä pidetään kiinni, ollaan
edistyksen ja sivistyksen jäljillä.” – A. Salonen**

Suuryhmän aikataulu

- 14.15-14.45 Aloitus: työskentelyn ohjeistus ja ryhmiin jakautuminen
- 14.45-16.00 Kestävämpi koulu -tehtävä (pitäkää tauko sopivassa välissä)
- 16.00 – 16.30 Tutustumista muiden ryhmien kouluihin megatrendiryhmien kanssa
- 16.30 – 17.30 Akvaariokeskustelu: kuullaan muiden opiskelijoiden näkemyksiä, saadaan ehkä uusia ajatuksia tai vahvistusta omalle ajattelulle (tähän on sparrattu edellisessä opehuoneessa) (60 min.)

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Kohti kestävämpää koulua megatrendien saattelemana

Tulevaisuuden kuvittelusta:

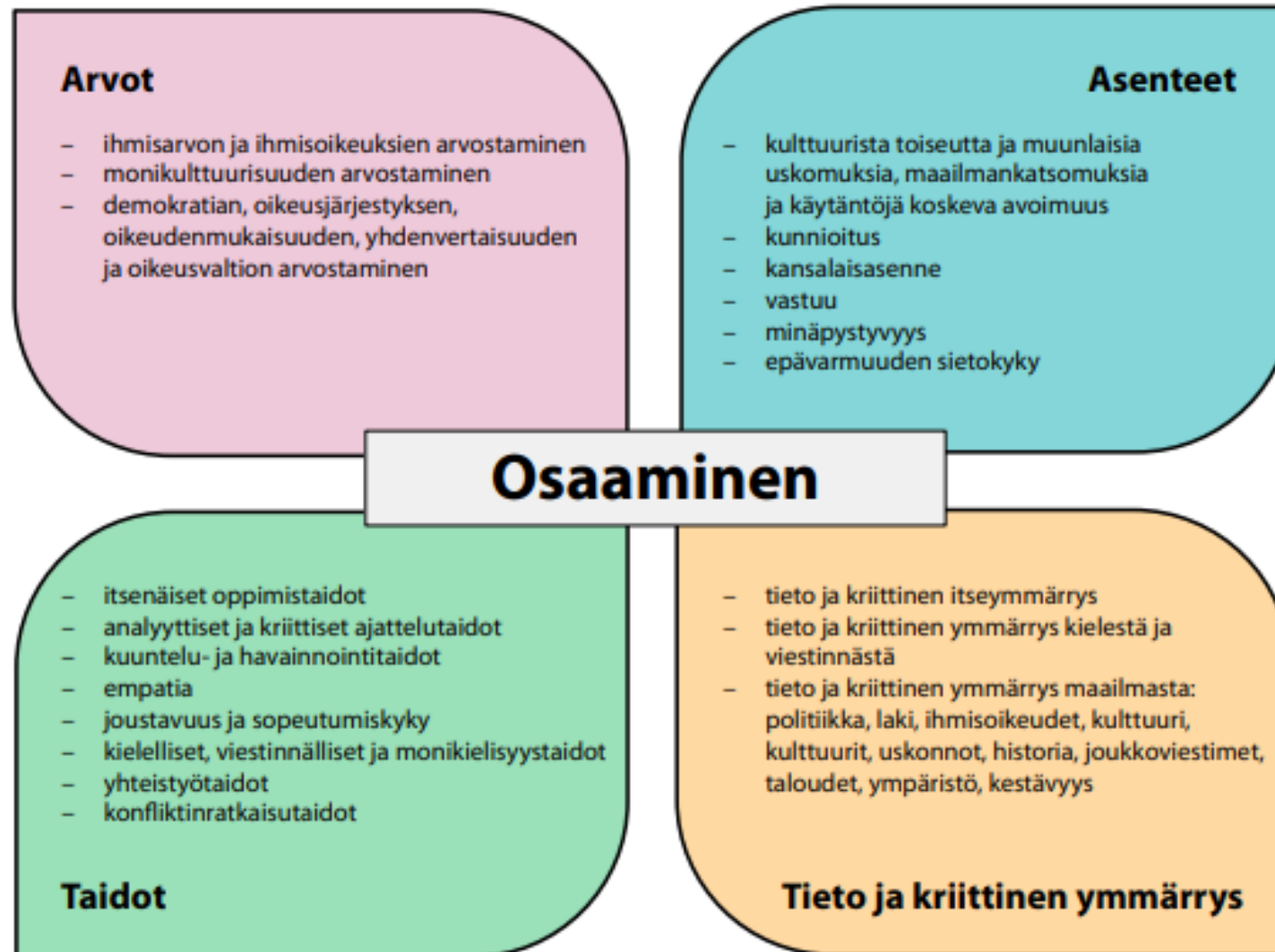

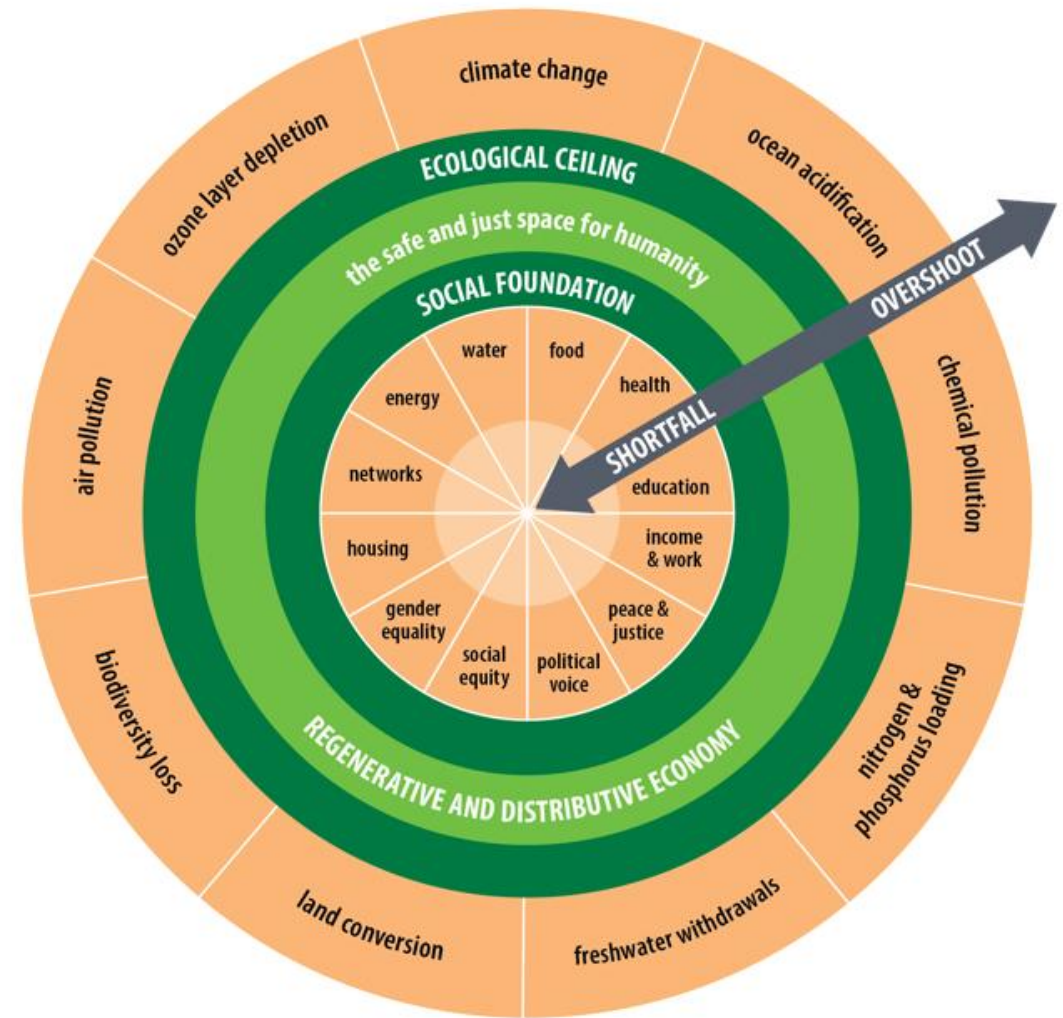
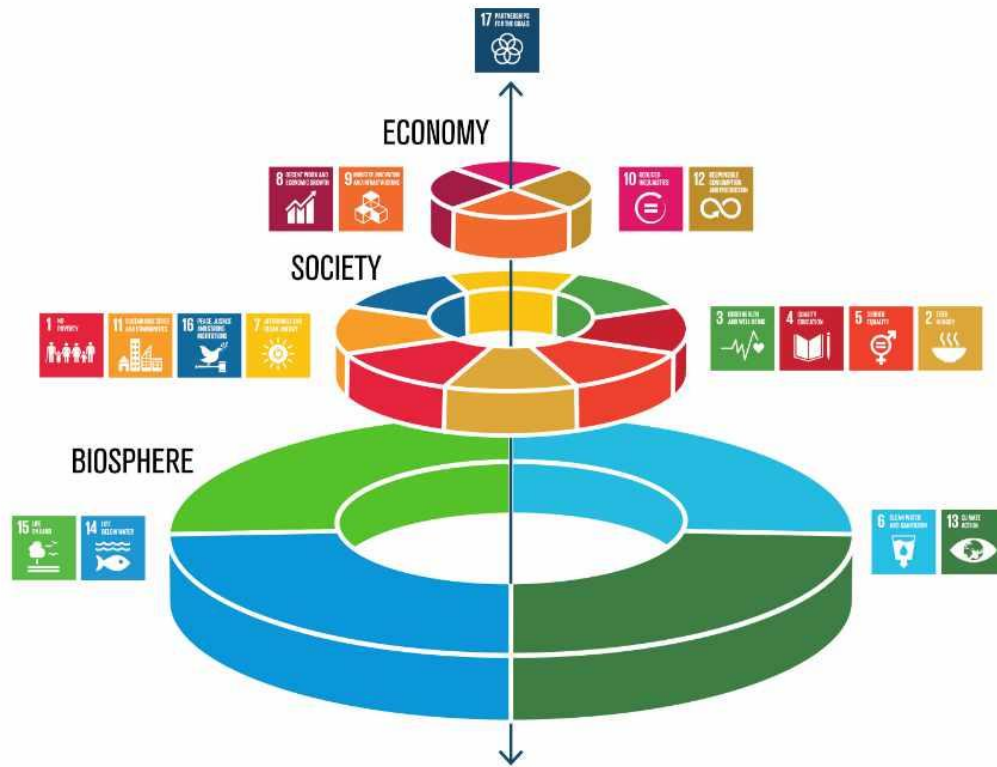
- Kiinnostus tulevaisuutta kohtaan on mitä suurinta ja erilaisia laskelmia, ennustuksia ja visioita tehdään paljon.
 - Maailman kuvaaminen vs. maailman rakentaminen
- Ihmisen toimintaa voidaan katsoa projekteina, jossa virittyvät nykyhetken ja toivotun, mutta tuntemattoman ja täynnä mahdollisuuksia olevan tulevaisuuden välille (Mische, 2014).
- Tulevaisuuden kuvittelu toivon, mahdollisuuksien ja hyvän elämän kuvitteluna laskelmien, riskien hallinnan ja todennäköisyyksien lisäksi tai peräti sijaan? (Appadurai, 2013).
- ”Jos sulkisimme silmämme siltä, mitä on ja alkaisimme kuvitella toiveidemme mukaisen maailman? Mitä jos lakkaisimme kysymästä, millainen maailma on ja kysyisimme, millaisen maailman voimme rakentaa?” (Gergen, 2015).
- **”Rohkeuden hyve tarkoittaa kykyä toimia oikein silloinkin, kun siihen liittyy riskejä—pysymistä vakaana epävarmuuden keskellä. Vain suoruus ja päättäväisyys luovat tilan, jossa sankarilliset teot voivat syntyä. Jos ajattelemme rohkeutta vain yksilöllisesti, didaktiikka voi tarjota malleja harjoitella rohkeammaksi tulemista. Yhteisöllisessä prosessissa kyse on yhteisön itsensä määrittelemästä tavoitteesta, jota kohti pyritään. Didaktiikan sijaan tällöin tarvitaan halua rakentaa yhteistä maailmaa tasa-arvoisemmaksi, oikeudenmukaisemmaksi ja reilummaksi paikaksi elää. Halun pitää myös konkretisoitua toiminnaksi, ei joskus tulevaisuudessa, vaan koulutuksessa. Jos siis haluamme rohkeita ja vastuullisia asiantuntijoita, koulutuksessa on toimittava rohkeasti ja vastuullisesti opiskelijoita ja henkilökuntaa myöten.”** Rautiainen & Moisio 10.3.2025

Euroopan neuvosto: Demokraattisen kulttuurin viitekehys

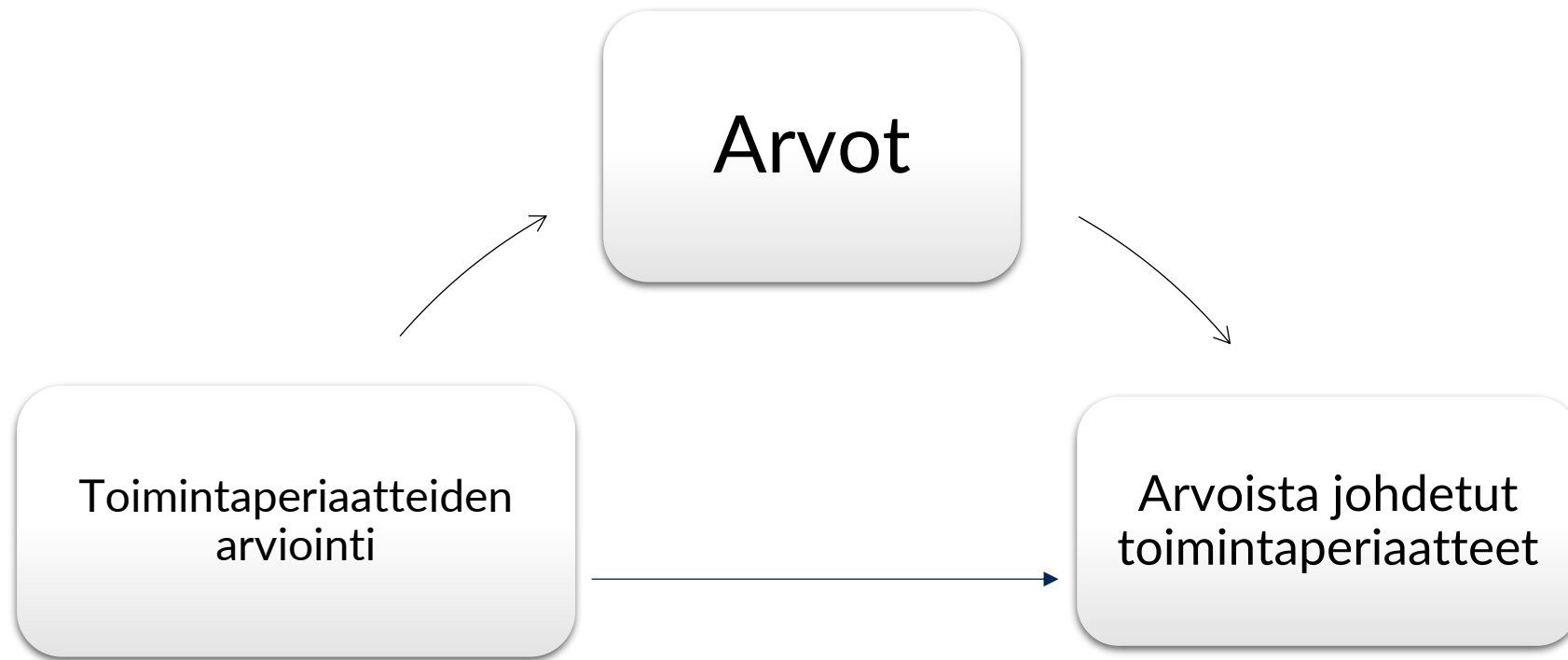

Kuva 1: Kompetenssimallin 20 kompetenssia

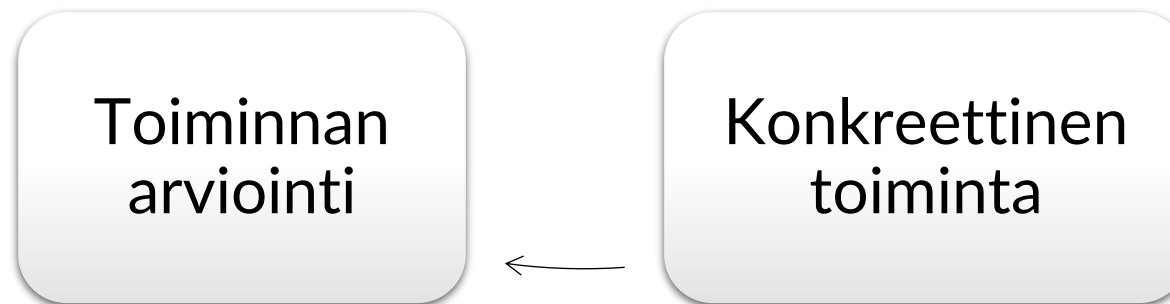

Kate Raworthin kehittämä donitsimalli ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteet

Kuinka kestävyyttä ja muuta arvopohjaa viedään osaksi koulun toimintaa?!

Arvoja

(Erik Ahlmanin arvoluokitus
vuodelta 1939; Ilkka Niiniluodon
lisäykset)

- *hedoniset arvot* - onni, mielihyvä, ilo, nautinto, aistillisuus
- *vitaaliset arvot* - elämä, terveys, tahto, kuntoisuus
- *esteettiset arvot* - kauneus, ylevyys, suloisuus, taide
- *tiedolliset arvot* - totuus, tieto, oppi, koulutus, viisaus, tiede
- *uskonnolliset arvot* - usko, toivo, pyhyys, laupeus
- *sosiaaliset arvot* - altruismi, ystävyys, rakkaus, uskollisuus, vapaus, veljeys, kunnia, isänmaallisuus, turvallisuus
- *mahtiarvot* - voima, valta, sota, rikkaus, raha, voitto
- *oikeusarvot* - oikeudenmukaisuus, ihmisoikeudet, tasa-arvo, laillisuus
- *eettiset arvot* - hyvyys, moraalinen oikeus
- *ekologiset arvot* - luonnon kauneus ja terveys, eläinten oikeudet
- *egologiset arvot* - itsekkyyys ja oma etu, omanarvontunto

Kestävämpi koulu -tehtävä

- **Valitkaa 3–5 kiinnekohtaa, kristallia, arvoa tms. jotka ovat mielestänne kestävämmän koulun kulmakivet.**
 - Pohtikaa, kuinka ne näkyvät omassa toiminnassanne ja koulun toiminnassa. *(Tässä auttaa arvokuva)*
 - Mitä reunaehtoja, uhkakuvia, haittoja, mahdollisuuksia kulmakivien toteutumiselle työssänne on?
 - Missä suhteessa ne ovat kestävyysden eri muotoihin (sosiaalinen, ekologinen, taloudellinen, kulttuurinen kestävyys)?

Koulua kehittämään

- Pienryhmänne on asiantuntijatiimi, jonka tehtävänä on kehittää uusi suomalainen kestävämpi koulu.
- **Kestävemmän koulun kehittäminen:**
 - Tehtävänänne on kehitellä uusi kestävämpi koulu perustellusti siten, että koulu vastaisi mielestänne paremmin nykypäivän ja ennen kaikkea tulevaisuuden yhteiskunnan kestävyydelle asettamiin haasteisiin (pyrkikää ottamaan suunnittelussa huomioon kestävyysden eri muodot: taloudellinen, kulttuurinen, sosiaalinen ja ekologinen).
 - Ottakaa pohtimanne kulmakivet suunnittelussasi huomioon reunaehtoina. Pohtikaa, kuinka ne näkyvät ja toteutuvat kestävämmän koulunne toimintakulttuurissa.
 - Tuottakaa koulustanne kuvaus (ajatus- tai käsitekartta, kollaasi, video, blogi tms.) ja tallenna se digitaaliseen muotoon Peda.netin palautuskansioon.

Miltä koulunne näyttävät:

- arvoiltaan ja ideologioiltaan
 - sisällöiltään, toteutukseltaan arvioinniltaan
 - oppiainerakenteeltaan
 - muuten, miten?
-
- Millaisin edellytyksin kestävämmän koulunne toteutuminen on mahdollista?
 - Mitä vaateita kestävämpi koulunne asettaa opettajien asiantuntijuudelle?

Tuotosten palautus:

- Lyhytlinkki:

<https://shorturl.at/Rvse0>

Ryhmät ja työskentelytilat:

- **Demokratia ja tasa-arvo:** 16 opiskelijaa (RUUE307 Katri, 3krs.)
- **Moninaisuus ja sen ymmärtäminen:** 20 opiskelijaa (RUU Helena)
- **Koulukulttuurit ja digitaaliset oppimisympäristöt:** 11 opiskelijaa (RUUE313 Ida, 3 krs. Vaatii kulkukortin!)
- **Kulutuskäyttäytyminen:** 7 opiskelijaa (RUUB103 Minna, 1 krs.)
- **Suorituskeskeisyys:** 23 opiskelijaa (RUU Helena)
- **Valta ja vallankäyttö:** 21 opiskelijaa (RUU Helena)
- Isommat ryhmät jakaantuvat puoliksi ja voivat etsiä työskentelytilaa myös Ruusupuiston aulasta!

Akvaariokeskustelu:

- Miksi koulu on olemassa?
- Mistä jokaisen kasvattajan/opettajan tulisi huolehtia kasvattaessaan lapsia ja nuoria yhteiskuntaan?
- Mitkä ovat ne eväät, joita koulu antaa lapsille ja nuorille, jotta he kykenevät ja haluavat rakentaa yhteiskuntaa nyt ja tulevaisuudessa?
- Mitkä ovat ne eväät, joita koulun **pitäisi** antaa lapsille ja nuorille...
- Miten kasvatamme ihmisiä globaaliin yhteiskuntaan?

Palaute opintojaksosta

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Kiitos osallistumisesta!

Lähteet:

- Lähteitä pohdinnan tueksi mm.
[GreenComp, Kestävää kehitystä koskeva eurooppalainen osaamiskehys](#)
- Salonen, A. 2012. [Ekososiaalinen sivistys - mitä sen on?](#)
- [Mitä on kulttuurisesti kestävä kasvatus?](#)
- [Miltä sosiaalinen kestävyys näyttää?](#)
- Sitran [Tulevaisuusbarometri](#), [Heikot signaalit](#) sekä [Megatrendit](#)
- Kate Raworth Ted-talk: <https://youtu.be/Rhcrbcg8HBw>